

Varánasí, tak blízko smrti

NEJPOSVÁTNEJŠÍ MÍSTO INDIE A HINDUISMU

V Indii a celém hinduistickém světě není posvátnějšího místa nad Varánasí. Milionové město je prošípováno stovkami svatyní. A právě sem, na břehy svaté řeky Gangy, přicházejí každý rok desítky tisíc hinduistů zemřít. Smrt ve Varánasí znamená podle jejich představ vysvobození z nekonečného cyklu reinkarnací a dosažení konečného spasení.

FOTO: ŠTĚPÁN VÍTEK

Řeka Ganga protéká skrze Varánasí táhlým, elegantním obloukem a město stojí v rovině nad levým břehem, pravý břeh řeky je zde prakticky pustý. To je v souladu s hinduistickou mystikou, ale pro tuto asymetrii najdeme i pragmatičtější vysvětlení. V době letního monzunu, kdy severní Indii sevrou dlouhé a prudké deště, se totiž hladina Gangy zvedne o mnoho metrů a zatopí rozsáhlé území na plochem pravém břehu – zatímco město, stojící na vyvýšeném levém břehu, zůstává potopy ušetřeno.

Pět kilometrů schodišť

Levý břeh Gangy lemují monumentální schodiště vedoucí dolů k řece, tzv. gháty. Ghátů je

ve Varánasí několik desítek, mají svá jména a volně přecházejí jeden v druhý. Po těchto obrovských schodištích se lze bez překážek procházet nad řekou v délce asi pěti kilometrů. Gháty jsou primárně určeny zejména k rituálním očištným koupelím, ale děje se tu toho ve dne i v noci mnohem víc. Schodiště jsou obsypána prodejci všeho možného „posvátného“ i běžného zboží, najdeme tu jogíny, svaté muže-sádhuy i potulné kejklíře, obyvatelé si tu v řece perou šaty, teenageři zde zkoušejí hrát baseball, Indové se na schodech holí a mnoho lidí se tu jednoduše pouze potuluje a sleduje dění okolo.

Nejlípší přehled o dění na ghátech získáte z lodní paluby. Náhončích nabízejících hodi-

nové i delší svezení na pramicích po posvátné řece tu jsou stovky. Největší zájem o lodní projížďky je při úsvitu, to bývá chladněji a vycházející slunce dodává řece i budovám nad gháty načervenalou, až neskutečnou barvu.

Pohřební hranice nad Gangou

Několik ghátů slouží ve Varánasí k rituálnímu spalování mrtvol, které má svá přesná pravidla. Nebožtík, zabalený do barevného sáří (barva určuje pohlaví), je nejprve i s nošítky namočen do vody Gangy. Poté, co je zemřelý uložen na hranici dřeva, jej příbuzní v čele s nejstarším synem několikrát rituálně obcházejí. Když plameny již mrtvé tělo téměř